

Олександр МАЛІЄНКО

Американо-українська космічна місія: 15 років по тому

На знімку: льотчик-космонавт СРСР, президент Аерокосмічного товариства України Віталій Жолобов, перший космонавт України Леонід Каденюк, президент НАН України академік Борис Патон, член-кореспондент НАН України Єлизавета Кордюм, радник голови Державного космічного агентства України Едуард Кузнецов

Виповнилося 15 років з часу польоту в космос на борту американського космічного корабля багаторазового використання «Колумбія» першого космонавта незалежної України Леоніда Каденюка. Політ тривав 15 днів 16 годин 35 хвилин 1 секунду (з 19 листопада до 5 грудня 1997 року). З нагоди 15-річчя цієї міжнародної космічної місії відбулося спільне засідання Ради з космічних досліджень Національної академії наук України та колеги Державного космічного агентства України.

Український космонавт-дослідник виконав широкий спектр робіт під час спільного україно-американського експерименту, завданням якого було дослідження впливу мікрогравітації на ріст та розвиток рослин. Відкриваючи зібрання, президент НАН України академік Борис Патон зазначив, що Леоніду Костянтиновичу, льотчику-космонавту за фахом, успішно виконати ці складні експерименти допомогла тісна співпраця з академічними установами, передовсім з Інститутом ботаніки ім. М. Г. Холодного. У підготовці та здійсненні біологічних дослідів також брали активну участь інститути фізіології рослин і генетики, молекулярної біології і генетики, екології Карпат, мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного та Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка.

— Хочу нагадати, що, крім наукової частини, існувала також освітня компонента спільного біологічного експерименту, — сказав Борис Патон. — Українські школярі-члени Малої академії наук та американські учні виконували експеримент із запилення рослин ріпи на Землі, який одночасно здійснювався в космосі. Спільний україно-американський науковий експеримент з біології справді мав велике значення для розвитку космічної галузі, її наукового потенціалу, сприяв активізації міжнародного співробітництва та підвищення авторитету України як космічної держави.

Льотчик-космонавт, генерал-майор Військово-повітряних сил України, Герой України Леонід Каденюк розповів про підготовку й здійснення історичного польоту, коли в космосі вперше побували тризуб та український прапор і пролунав гімн України. З подробицями космічної місії, умовами роботи на орбіті учасники спільного засідання ознайомилися, переглянувши документальний фільм про політ нашого космонавта. Спогадами про цю подію також поділилися радник голови Державного космічного агентства України Едуард Кузнецов, керівник наукової програми від академії — доктор біологічних наук, член-кореспондент НАН України Єлизавета Кордюм, інші учасники засідання.

Підбивши підсумки урочистого заходу, Борис Патон вручив першому українському космонавту Леоніду Каденюку відзнаку Національної академії наук України «За сприяння розвитку науки».

Логі

Ракета-носіє «Зеніт-3SL» з космічним апаратом масою 5262 кілограми успішно стартувала 3 грудня 2012 року о 22-й годині 44 хвилини за київським часом з плавучої платформи «Одісей», що розташована на екваторі в Тихому океані поблизу острова Різдва (Республіка Кірибаті). 4 грудня в розрахунковий час космічний апарат відокремився від розгінного блока і вийшов на цільову орбіту.

«Зеніт-3SL» спроектувало конструкторське бюро «Південне». Розроблені ним перший і другий ступені ракети-носія виготовив Південмашзавод у кооперації з російськими та українськими підприємствами. Третій ступінь (розгінний блок) розробила й виготовила російська ракетно-космічна корпорація «Енергія».

Новий супутник посилатиме чотири високопродуктивні гостроспрямовані промені, які фокусуватимуться на певних зонах Європи, Африки, Центральної та Південно-Східної Азії аж до Австралії. Клієнти матимуть можливість використовувати антени або для регіонального покриття, або для міжконтинентального зв'язку.

Загалом за програмою «Морський старт» з 1999 року з плавучої платформи в Тихому океані здійснено 34 запуски ракет-носіїв «Зеніт-3SL», три з них — цього року.